

10. navadna nedelja A

*Usmiljenja hočem in ne žrtve.
Nisem namreč prišel klicat pravičnih,
ampak grešnike. (Mt 9,13)*

Prvo berilo

Ozej 6,3-6

Vneto si prizadevajmo, da bi spoznali Gospoda; njegov izhod je zanesljiv kakor zarja, prišel bo k nam kakor jesenski dež, kakor spomladanski dež, ki napaja zemljo. "Kaj naj ti storim, Efrájim? Kaj naj ti storim, Juda? Vaša ljubezen je kakor jútranji oblak, kakor rosa, ki zgodaj odide. Zato sem jih tesal po prerokih, jih ubijal z izréki svojih ust in moja sodba je vzhajala zate kakor luč. Da, usmiljenja hočem in ne klavne daritve, spoznanja Boga bolj kakor žgalne daritve."

Drugo berilo

Rimljanom 4,18-25

Bratje in sestre, Abraham je upal proti upanju in veroval, da bo postal oče mnogih narodov, kakor je bilo rečeno: 'Takó bo s tvojim potomstvom.' In vera se mu ni omajala, čeprav je videl, da mu je telo že omrtvelo, saj je imel kakih sto let, in da je Sari naročje zamrlo. Ob Božji obljubi ni podvómil v neveri, marveč se je v svoji veri še okrépil in izkazal čast Bogu. Popolnoma je bil prepričan, da more Bog to, kar je obljubil, tudi uresničiti. Zato se mu je to tudi štelo v pravičnost. To, da mu je bilo šteto, pa ni bilo zapisano samo zaradi njega, temveč tudi zaradi nas. Saj se bo štelo tudi nam, ker verujemo vanj, ki je obúdil od mrtvih Jezusa, našega Gospoda: on je bil izročén v smrt zaradi naših prestopkov in je vstal zaradi našega opravičenja.

Tisti čas je šel Jezus mimo in zagledal moža, Mateja po imenu, ki je sedel pri mitnici, in mu je rekel: "Hôdi za menoj!" In ta je vstal in šel za njim. Medtem ko je bil v hiši pri mizi, je prišlo precèj cestninarjev in grešnikov. Jedli so z Jezusom in njegovimi učenci. Farizeji so to opazili in govorili njegovim učencem: "Zakaj vaš učitelj jé s cestninarji in grešniki?" On pa je to slišal in rekel: "Ne potrebujejo zdravnika zdravi, ampak bolni. Pojdite in se poučite, kaj pomenijo besede: Usmiljenja hočem in ne žrtve. Nisem namreč prišel klicat pravičnih, ampak grešnike."

V razmislek

Ko Jezus pokliče cestninarja Mateja, udejani v dejanskem življenju to, kar je govoril v Pridigi na gori.

Jezus gre mimo in vidi Mateja (kar pomeni "dan od Boga") pri opravljanju svojega vsakodnevnega dela. Pokliče ga med svoje učence in on mu takoj sledi. V tej pripovedi moramo biti pozorni na poklic izbranega. Cestninarji niso bili spoštovani s strani družbe, veljali so za javne grešnike. Te pripovedi z vabilom ni konec, povabilo proslavijo pri obedu v hiši, h kateremu se priključijo drugi cestninarji in grešniki. Pobožnim ljudem, h katerim so šteli Jezusa zaradi njegovega javnega učenja, je bilo v sramoto, če so sedli za mizo z izločenimi in grešnimi v očeh ljudi. S svojim dejanjem Jezus zavestno prelomi pravila te standardizirane pobožnosti in razkrije njeno zlaganost.

Stališče glede svojega vedenja izrazi takoj s pregovorom o zdravniku in bolniku. Gre za ozdravljenje ljudi in za posredovanje zdravila, kar pričajo že mnogi starozavezni odlomki, v katerih se govori o zdravilnih Božjih močeh. Ko se Jezus obrne k cestninarjem in grešnikom, postane Božja zdravilna pomoč, Božja ponudba ozdravljenja ter želja po ozdravljenju povsem konkretna, vidna in občutena. Da Jezus tu deluje v imenu Boga, ki zdravi, je razvidno iz citata preroka Ozeja, s katerim Jezus po eni strani udari z njihovim lastnim orožjem farizeje, ki ga kritizirajo in po drugi strani opozori na navarnost pred aroganco in samozadostnostjo, kateri sta vedno znova izpostavljena versko ravnanje in mišljenje. Kdor se drži zakonov (tudi v verskem ravnanju), se počuti na varni strani.

Ozejeve preroške besede pa razkrivajo, da se pravo spoznanje zgodi v srcu in se udejanja v usmiljenem odnosu do vseh šibkih in grešnikov, ki postavlja mostove, kjer drugi kopljejo jarke. Tudi Matejev globok občutek izključenosti se je pozdravil s srečanjem Jezusa.

Verski predpisi se lahko osamosvojijo in razvijejo neko vrsto lastne zakonitosti. Lahko zožijo liturgijo zgolj na zavitek kadila, ki se razkadi v zrak, takoj ko zaživimo vsakdanjik izven Božje hiše. Tako se lahko zgodi, da naša bogoslužja sicer funkcionirajo, včasih celo zelo dobro in impresivno, vendar ne prežamejo naših življenj, ker nas notranje ne povlečejo za seboj in ker ni molitve in razmisleka o posledicah na vsakdanjik. Samo če vsakdanjik in bogoslužje drug drugega uspeta uspešno prežeti, se lahko izognemo nevarnosti pregovorne "farizejske ošabnosti".